

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA
PRACOWNIKÓW
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
IM. KS. JANA TWARDOWSKIEGO
W SYTUACJACH
PROBLEMOWYCH
I
NADZWYCZAJNYCH**

(wystąpienie wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń fizycznych)

Boża Wola 2019 r.

I	Procedura spełniania obowiązku szkolnego	7
II	Procedura postępowania dotycząca kontaktów z rodzicami	11
III	Procedura postępowania dotycząca zwolnień z zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.	12
IV	Procedura dotycząca usprawiedliwiania nieobecności ucznia.....	12
V	Procedura dotycząca zwalniania ucznia z zajęć.....	13
VI	Procedura postępowania w przypadku wystąpienia godzin nieusprawiedliwionej nieobecności	13
VII	Procedura postępowania w przypadku samowolnego opuszczenia zajęć /wagary/....	14
VIII	Procedura przyrowadzania i odbierania dzieci ze szkoły	15
IX	Procedura postępowania w przypadku złego samopoczucia ucznia	17
X	Procedura postępowania w sytuacji nagłego wypadku	18
XI	Procedura postępowania wobec ucznia z chorobą przewlekłą w szkole	18
XII	Procedura postępowania wobec uczniów posiadających na terenie szkoły telefony komórkowe lub inne urządzenia multimedialne.	19
XIII.	Procedura postępowania w przypadku stosowania przez ucznia przemocy psychicznej wobec innego ucznia, nauczyciela	20
XIV.	Procedura postępowania wobec ucznia sprawcy czynu karalnego (bójki, pobicia).....	23
XV.	Procedura postępowania w przypadku popełnienia przez ucznia czynu kradzieży.....	25
XVI.	Procedura postępowania w sytuacji dewastacji mienia szkolnego lub prywatnego na terenie szkoły.....	26
XVII.	Procedura postępowania w przypadku zachowania ucznia uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (zachowania buntownicze w stosunku do nauczyciela, głośne rozmowy, spacerowanie po klasie, brak reakcji na polecenie nauczyciela, wulgaryzmy)....	28
XVIII.	Procedura postępowania w przypadku uzyskania przez nauczyciela informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nieład bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.	28
XIX.	Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie	

szkoły znajduje się uczeń pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych substancji odurzających.	29
XX. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, alkohol lub niebezpieczne przedmioty	30
XXI. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel (lub inny pracownik) znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.	31
XXII. Procedura postępowania w przypadku zamachu samobójczego ucznia.	32
XXIII. Procedura reagowania-konieczności zawiadomienia o śmierci ucznia/pracownika szkoły.....	33
XXIV. Procedura postępowania w sytuacji żałoby po śmierci ucznia/pracownika szkoły...34	
XXV. Procedura postępowania w przypadku ciąży uczennicy	35
XXVI. Procedura postępowania wobec ucznia przejawiającego zachowania o charakterze seksualnym stosowanych wobec rówieśników (np. ściąganie spodni, obnażanie i dotykanie miejsc intymnych itp.)	36
XXVII. Procedura postępowania w przypadku wystąpienia cyberprzemocy.....	36
XXVIII. Procedura postępowania wobec przemocy psychicznej i fizycznej wobec ucznia na terenie jego domu.....	38
XXIX. Szkolny Zespół Interwencji Kryzysowej (SZIK)	38
XXX Procedura postępowania w sytuacji zagrożenia atakiem terrorystycznym, broni palnej, zagrożenia bombowego, skażenia chemicznego lub biologicznego.....	38

Cele:

- 1 Usprawnienie oraz zwiększenie skuteczności oddziaływań szkoły w sytuacjach zagrożenia .
- 2 Wypracowanie jednolitych metod współpracy między rodzicami a szkołą .
- 3 Promowanie zachowań i postaw godnych naśladowania .
- 4 Zwiększenie wychowawczej roli szkoły .
- 5 Wyznaczenie jasnych i czytelnych reguł postępowania oraz określonych granic .

W celu określenia warunków zapewniających uczniom bezpieczeństwo w szkole ustala się, co następuje:

1. W każdym przypadku, rozwiązywania problemów związanych z naruszeniem przez ucznia obowiązujących w szkole zasad, niezbędna jest ścisła współpraca przedstawicieli szkoły z rodzicami ucznia.
 - a Rodzice ucznia są bezzwłocznie zawiadamiani o każdym przypadku naruszenia przez niego obowiązujących w szkole zasad związanych z bezpieczeństwem .
 - b W celu rozwiązywania zaistniałego problemu wychowawca w porozumieniu z pedagogiem lub psychologiem szkolnym:
 - ustala jak najbliższy termin spotkań z uczniem i jego rodzicami,
 - prowadzi rozmowę interwencyjną z uczniem,
 - prowadzi rozmowę z rodzicami, w czasie, której wspólnie ustalają dalsze działania wobec dziecka, zasady współpracy między rodzicami a szkołą, oraz (ewentualnie) możliwość uzyskania pomocy specjalistycznej,
 - uczeń w obecności rodziców zobowiązuje się do przestrzegania określonych w szkole reguł zachowania,
 - nadzór nad wypełnieniem zobowiązań ucznia sprawują rodzice i przedstawiciel szkoły.
 - c Uczniowie potrzebujący pomocy specjalistycznej są kierowani do odpowiedniej poradni/placówki.

- d** Brak współpracy ze strony rodziców oraz dalsze używanie substancji psychoaktywnych przez ucznia powodują konieczność podjęcia innych działań przewidzianych prawem:
- zastosowanie określonych w statucie szkoły konsekwencji dyscyplinarnych, łącznie z możliwością przeniesienia ucznia do innej szkoły,
 - zgłoszenie sprawy do sądu rodzinnego.
- 2** W przypadku zagrożenia zdrowia ucznia szkoła zapewnia mu niezbędną opiekę medyczną (np. wzywane jest pogotowie).
- 3** Policja jest wzywana w przypadku:
- a** gdy zachowania ucznia zagrażają bezpieczeństwu innych osób lub jemu osobiście,
 - b** znalezienia na terenie szkoły nielegalnych substancji psychoaktywnych,
 - c** gdy istnieje podejrzenie, że uczeń może posiadać nielegalne substancje psychoaktywne,
 - d** kradzieży lub innych wykroczeń.
- 4** W klasie ucznia lub uczniów, którzy dopuścili się złamania obowiązujących w szkole zasad, są prowadzone dodatkowe zajęcia profilaktyczno - wychowawcze.
- 5** Działania interwencyjne i profilaktyczne są prowadzone przez specjalnie przeszkolonych pracowników szkoły.

Podstawa prawna:

PODSTAWY PRAWNE STOSOWANYCH PROCEDUR:

USTAWA o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 ze zmianami).

Ustawa z dn. 11 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2007 r. Nr 80, poz. 542);

USTAWA z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, Nr 170, poz. 1218 i Nr 220, poz. 1600)

USTAWA o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z dnia 26 października 1982 r.)

USTAWA z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 121, poz. 770, z 1999 r. Nr 96, poz. 1107, z 2003 r. Nr 229, poz. 2274)

USTAWA z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. 2002 r. Nr 147 poz. 1231)

USTAWA O przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 24 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485)

USTAWA z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Dz.U. 2005 nr 179 poz. 1485

USTAWA z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2002 r. Nr 111 poz. 535);

ROZPORZĄDZENIE Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. z 2003 r. Nr 26, poz. 226)

Uchwały nr 28/2007 z dn. 6 marca 2007 r. Rady Ministrów w sprawie przyjęcia programu poprawy stanu bezpieczeństwa w szkołach i placówkach „Zero tolerancji dla przemocy w szkole”;

ROZPORZĄDZENIE Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach;

KODEKS Karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z dnia 2 sierpnia 1997 r.; sprostowanie: z 1997 r.

Dz. U. Nr 128, poz. 840; zm.: z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548 i Nr 93, poz. 1027, Dz. U. z 2011 r. Nr 72, poz. 381)

KODEKS postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z dnia 4 sierpnia 1997 r.; zm. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027)

ROZPORZĄDZENIE Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69)

USTAWA z 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. 1991 Nr 81 poz. 351)

ZARZĄDZENIE nr 590 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 października 2003 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich. Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, Nr 19, poz. 185, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 113, poz. 984, Nr 115, poz. 996, Nr 153, poz. 1271, Nr 176 poz. 1457, Nr 200, poz. 1688 oraz z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 130, poz. 1188 i 1190, Nr 137, poz. 1302 i Nr 166, poz. 1609)

USTAWA z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493)

ROZPORZĄDZENIE Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2011 Nr 209 poz. 1245).

Ustawa z dn. 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r., nr 98, poz. 1071).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków (Dz. U. z 2002 r., nr 5, poz. 46).

Procedury reagowania w przypadku wystąpienia wewnętrznych zagrożeń fizycznych.

I. Procedura spełniania obowiązku szkolnego

OBOWIĄZEK SZKOLNY

Zgodnie z art. 35 ust. 2 ustawy Prawo oświatowe Zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe Zgodnie z art. 36 ust. 8 ustawy Prawo oświatowe, Zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe, Zgodnie z art. 36 ust. 10 ustawy Prawo oświatowe, Zgodnie z art. 36 ust. 17 ustawy Prawo oświatowe Zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe, o którym mowa w art. 31 ust. 4, Zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe, Zgodnie z art. 40 ust. 2 ustawy Prawo oświatowe,, o którym mowa w art. 37 ust. 1, Zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, poz. 949),

- 1 Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat oraz trwa do ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia.
- 2 Na wniosek rodziców naukę w szkole podstawowej może także rozpocząć dziecko, które w danym roku kalendarzowym kończy 6 lat.
- 3 Obowiązek szkolny spełnia się przez uczęszczanie do szkoły podstawowej publicznej albo niepublicznej.
3. Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi szkolnemu są obowiązani do:
 - a dopełnienia czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do szkoły;
 - b zapewnienia regularnego uczęszczania na zajęcia szkolne;
 - c zapewnienia dziecku warunków umożliwiających przygotowanie się do zajęć;
 - d informowania, w terminie do 30 września każdego roku, dyrektora szkoły podstawowej, w obwodzie, których dziecko mieszka, o realizacji obowiązku szkolnego.

1. Obowiązek nauki

1. Obowiązek szkolny i obowiązek nauki mogą być spełniane również przez uczęszczanie do szkoły:

- a) za granicą, w tym na podstawie umów międzynarodowych lub porozumień o współpracy bezpośredniej zawieranych przez szkoły, jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej lub w ramach programów edukacyjnych Unii Europejskiej;
- b) przy przedstawicielstwie dyplomatycznym innego państwa w Polsce.

2. Za spełnianie obowiązku i obowiązku nauki uznaje się również udział dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim w zajęciach rewalidacyjno – wychowawczych, organizowanych zgodnie z odrębnymi przepisami.

3. Na wniosek rodziców dyrektor szkoły, do której dziecko zostało przyjęte, może zezwolić, w drodze decyzji, na spełnianie przez dziecko obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą.

4. Niespełnianie obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Przez niespełnienie obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki należy rozumieć nieusprawiedliwioną nieobecność w okresie jednego miesiąca, co najmniej 50%.

- a) dni zajęć w szkole;
- b) zajęć w przypadku spełniania obowiązku nauki poza szkołą

5. Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi nauki, na żądanie prezydenta miasta, na terenie, którego dziecko mieszka, są obowiązani informować go o formie spełniania obowiązku nauki przez dziecko i zmianach w tym zakresie.

6. Rodzice dziecka realizującego obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą na podstawie zezwolenia, są obowiązani do zapewnienia dziecku warunków nauki określonych w tym zezwoleniu.

2. Powinności dyrektora szkoły w ramach kontroli spełniania obowiązku szkolnego

Dyrektorzy publicznych szkół podstawowych:

- kontrolują spełnianie obowiązku szkolnego przez dzieci zamieszkałe w obwodach tych szkół;
- kontrolują wykonywanie obowiązku szkolnego poza szkołą, współdziałają z rodzicami w realizacji tego obowiązku ,

- prowadzą ewidencje spełniania obowiązku szkolnego.

Dyrektor jest wierzycielem obowiązku szkolnego.

Zgodnie z art. 1a pkt 13 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1201), przez wierzyciela rozumie się podmiot uprawniony do żądania wykonania obowiązku lub jego zabezpieczenia w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym.

3. Działania i czynności, które może podjąć dyrektor w celu ustalenia miejsca realizacji obowiązku szkolnego przez dzieci zamieszkałe w obwodzie szkoły.

1. Skierowanie pisma do rodziców dziecka z zapytaniem czy i gdzie dziecko realizuje obowiązek szkolny (adres wynika z wykazu, jaki dostarcza gmina), pismo wysłane „za potwierdzeniem odbioru”.
2. Skierowanie zapytania do sąsiednich szkół, czy poszukiwane dziecko spełnia tam obowiązek szkolny, (jeśli są takie możliwości).
3. Ustalenie, czy dziecko zamieszkuje pod wskazanym adresem, czy uczęszcza do innej szkoły- wizyta pedagoga bądź wychowawcy w domu rodzinnym dziecka.
4. Nawiązanie kontaktu z dalszą rodziną dziecka, sąsiadami, znajomymi, w celu uzyskania informacji o miejscu pobytu dziecka, jego rodziców i członków rodziny.
5. Skierowanie pisma do policji z prośbą o ustalenie, czy poszukiwane dziecko zamieszkuje pod wskazanym adresem i uczęszcza do innej szkoły.
6. Skierowanie pisma do organu prowadzącego z informacją o wyczerpaniu działań umożliwiających ustalenie miejsca spełniania obowiązku szkolnego przez dziecko.
7. Powiadomienie sądu rodzinnego i ds. nieletnich, jeśli ustalono, że dziecko zostało porzucone przez rodziców (np. wyjechali zagranicę) bez ustalenia opieki prawnej lub w inny sposób dobro dziecka jest zagrożone.
8. Wystosowanie upomnienie do rodziców dziecka, pismo wysłane „za potwierdzeniem odbioru”.
9. Jeśli upomnienie nie zostało odebrane, należy wystosować wniosek do Wydziału Udostępniania Informacji Departamentu Spraw Obywatelskich MSWiA.
10. Jeśli Wydział MSWiA nie posiada aktualnych danych dotyczących pobytu strony należy wystąpić do sądu rodzinnego i ds. nieletnich.

4. Procedura spełniania obowiązku szkolnego poza szkołą (tzw. nauczanie domowe)

1. Na wniosek rodziców dyrektor szkoły, do której dziecko zostało przyjęte, może zezwolić, w drodze decyzji, na spełnianie przez dziecko obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą.

2. Zezwolenie, może być wydane przed rozpoczęciem roku szkolnego albo w trakcie roku szkolnego, jeżeli do wniosku o wydanie zezwolenia dołączono:

A/ opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej;

B/ oświadczenie rodziców o zapewnieniu dziecku warunków umożliwiających realizację podstawy programowej obowiązującej na danym etapie kształcenia;

C/ zobowiązanie rodziców do przystępowania w każdym roku szkolnym przez dziecko spełniające obowiązek szkolny lub obowiązek nauki do rocznych egzaminów klasyfikacyjnych.

3. Przepisów tych nie stosuje się w przypadku wydawania zezwolenia, dla dzieci i młodzieży posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność umysłową w stopniu umiarkowanym lub znacznym.

4. Dziecko spełniające obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą otrzymuje świadectwo ukończenia poszczególnych klas danej szkoły po zdaniu egzaminów klasyfikacyjnych z zakresu części podstawy programowej obowiązującej na danym etapie kształcenia, uzgodnionej na dany rok szkolny z dyrektorem szkoły, przeprowadzonych przez szkołę, której dyrektor zezwolił na spełnianie obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą. Dziecku takiemu nie ustala się oceny z zachowania.

5. Roczna i końcowa klasyfikacja ucznia spełniającego obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą odbywa się zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 4.

6. Dziecko spełniające obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą ma prawo uczestniczyć w szkole w zajęciach, o których mowa w art. 64 ust. 1 pkt 2.

7. Cofnięcie zezwolenia następuje:

A na wniosek rodziców;

B jeżeli dziecko z przyczyn nieusprawiedliwionych nie przystąpiło do egzaminu klasyfikacyjnego, albo nie zdało rocznych egzaminów klasyfikacyjnych;

C w razie wydania zezwolenia z naruszeniem prawa

II. Procedura postępowania dotycząca kontaktów z rodzicami

- 1 Spotkania z rodzicami odbywają się w określonych terminach (zebrania, konsultacje) lub po wcześniejszym umówieniu.
- 2 Nauczyciele nie przyjmują rodziców podczas lekcji oraz dyżurów.
- 3 Obecność rodziców/opiekunów prawnych na zebraniach jest obowiązkowa.
- 4 W przypadku nieobecności na dwóch kolejnych zebraniach (brak kontaktu rodziców/opiekunów prawnych z wychowawcą) wychowawca wysyła wezwanie drogą służbową.
- 5 Miejscem udzielania informacji o uczniu jest wyłącznie szkoła.
- 6 Informacji o uczniu udziela się wyłącznie rodzicom/opiekunom prawnym, osobom pisemnie upoważnionym przez rodziców/opiekunów prawnych oraz pracownikom instytucji współpracujących ze szkołą służbowo.
- 7 Uwagi oraz wnioski dotyczące funkcjonowania szkoły, rodzice mogą kierować kolejno do: wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, dyrektora, rady pedagogicznej, organu nadzorującego szkołę.

III. Procedura postępowania dotycząca zwolnień z zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.

ZASADY OGÓLNE

1. Jednym podstawowych obowiązków każdego ucznia jest systematyczny i aktywny udział we wszystkich zajęciach szkolnych. Odpowiedzialność za obecność ucznia w szkole spoczywa zarówno na uczniu, jak i jego rodzicach lub opiekunach prawnych.
2. Zwolnienie ucznia z udziału w zajęciach szkolnych oraz organizowanych przez szkołę, które są dla ucznia obowiązkowe, może nastąpić tylko w wyjątkowych sytuacjach, takich jak choroba, konieczność stawiennictwa w innej instytucji, uczestnictwo w zawodach lub konkursach, sytuacje nagłe i ważne przyczyny losowe.
3. Uczeń nie ma prawa samowolnie opuszczać zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w czasie ich trwania.
4. Zwolnienie z zajęć ucznia powinno być w formie pisemnej.

IV. Procedura dotycząca usprawiedliwiania nieobecności ucznia

- 1 Nieobecność na zajęciach szkolnych usprawiedliwia się w ciągu 7 kolejnych dni pracy szkoły, liczonych od dnia ustania nieobecności. Po upływie tego terminu wniosek nie będzie rozpatrywany, a godziny nieobecności traktowane będą, jako godziny nieusprawiedliwione.
- 2 W szczególnie uzasadnionych przypadkach wniosek o usprawiedliwienie można złożyć po terminie ustalonym przez szkołę.
- 3 Usprawiedliwienia dokonuje wychowawca klasy lub w razie jego nieobecności wicedyrektor szkoły.
- 4 Dopuszcza się następujące formy usprawiedliwienia:
 - a) zaświadczenie lekarskie o niezdolności do uczestniczenia w zajęciach;
 - b) zaświadczenie instytucji państwowych;
 - c) pisemny lub ustny wniosek rodzica lub opiekuna prawnego o usprawiedliwienie nieobecności. Usprawiedliwienie wpisuje się w zeszyte korespondencji ucznia, podając datę nieobecności i jej uzasadnienie oraz umieszcza się odręczny podpis rodzica lub opiekuna prawnego.
5. Uzasadnieniem wniosku rodzica lub opiekuna prawnego o usprawiedliwienie nieobecności pojedynczych godzin zajęć dydaktycznych (jednej lub wybranych kilku) w ciągu dnia może być zaplanowana wcześniej wizyta lekarska, konieczność wykonania badań lub sytuacja losowa.
6. Nie usprawiedliwia się nieobecności na pojedynczych godzinach zajęć bez wcześniejszego dostarczenia ustnego lub pisemnego wniosku rodzica lub opiekuna prawnego.
7. Nieobecność ucznia biorącego udział w konkursach, olimpiadach, zawodach i innych zadaniach lub uroczystościach usprawiedliwia nauczyciel, który wyznaczył ucznia do wykonania tych zadań.
8. Spóźnienia ucznia na zajęcia lekcyjne brane są przez wychowawcę pod uwagę podczas ustalania śródrocznej i rocznej oceny zachowania, zgodnie z ustalonymi w szkole kryteriami.

V. Procedura dotycząca zwalniania ucznia z zajęć

1. Zwalnianie ucznia z zajęć następuje wyłącznie na podstawie uprzedniego pisemnego wniosku rodzica lub opiekuna prawnego na podstawie wzoru obowiązującego w szkole.
2. Pisemny wniosek, składa się najpóźniej w danym dniu do wychowawcy klasy, a w razie jego nieobecności do dyrektora szkoły. Wychowawca lub dyrektor szkoły podejmuje decyzję o zwolnieniu ucznia z zajęć w danym dniu, odnotowując zgodę podpisem na w/w wniosku.
3. Bez uzyskania zgody, potwierdzonej podpisem osoby uprawnionej, uczeń nie ma prawa opuścić zajęć lekcyjnych i budynku szkolnego. W przypadku braku zgody na opuszczenie przez ucznia zajęć lekcyjnych i budynku szkoły, nieobecność ucznia traktuje się, jako nieusprawiedliwioną.
4. W przypadku, gdy rodzic lub upoważniona przez niego osoba zwalnia dziecko osobiście odnotowuje się ten fakt wpisem do dziennika szkolnego.

VI. Procedura postępowania w przypadku wystąpienia godzin nieusprawiedliwionej nieobecności

1. Wychowawca klasy powiadamia rodzica lub opiekuna prawnego telefonicznie w sytuacji, gdy liczba godzin nieusprawiedliwionych przekroczy 7 godzin lub jeden dzień nieobecności, liczonych od momentu wyczerpania możliwości usprawiedliwienia. Wychowawca dokonuje odpowiedniego zapisu w dzienniku klasy.
2. Wychowawca zaprasza rodziców lub opiekunów prawnych na rozmowę z dyrektorem lub wicedyrektorem szkoły, w przypadku, gdy liczba godzin nieobecności jest niepokojąca. Wychowawca o zaistniałej sytuacji informuje dyrektora oraz pedagoga szkolnego, który przeprowadza z uczniem rozmowę, której celem jest doprowadzenie do regularnego udziału ucznia w zajęciach szkolnych.
3. Godziny nieusprawiedliwione brane są przez wychowawcę pod uwagę podczas ustalania śródrocznej i rocznej oceny zachowania, zgodnie z ustalonymi w szkole kryteriami.

VII. Procedura postępowania w przypadku samowolnego opuszczenia zajęć /wagary/

Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 59) - art. 41 ust. 1.

1. Wychowawca telefonicznie powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia o nieobecności w celu ustalenia jej przyczyny. Wychowawca odnotowuje ten fakt w dzienniku lekcyjnym.
2. Na wniosek rodzica/opiekuna wychowawca usprawiedliwia nieobecność ucznia w szkole (o ile nie minął ustalony termin do jej usprawiedliwienia).
3. Jeżeli rodzic nie wiedział o nieobecności ucznia, wychowawca pozostawia w dzienniku szkolnym nieobecność nieusprawiedliwioną.
4. W sytuacji braku kontaktu z rodzicami ucznia, wychowawca wysyła pisemne zawiadomienie do rodziców/opiekunów prawnych ucznia informujące o nieobecności ucznia w szkole, a więc nierealizowaniu przez niego obowiązku szkolnego lub nauki, w którym wyznacza termin stawienia się rodziców/opiekunów prawnych ucznia w szkole.
5. W przypadku powtarzających się nieusprawiedliwionych nieobecności ucznia, wychowawca powiadamia o zaistniałej sytuacji pedagoga szkolnego.
6. W przypadku dalszych nieobecności wychowawca stosuje wobec ucznia kary przewidziane w statucie szkoły.
7. Jeżeli, mimo podjętych działań, uczeń nadal wagaruje, wychowawca wraz z pedagogiem szkolnym powiadamia pisemnie kolejno:
Kuratora zawodowego, jeżeli uczeń jest pod kuratelą,
Policję - wydział nieletnich,
Sąd rodzinny.

VIII. Procedura przyprowadzania i odbierania dzieci ze szkoły

1. Przyprowadzanie dziecka do szkoły

- 1 Dzieci są przyprowadzane do placówki i odbierane z placówki przez rodziców (opiekunów prawnych). Są oni odpowiedzialni za ich bezpieczeństwo w drodze do placówki i z placówki do domu.

- 2 Rodzice osobiście powierzają dziecko nauczycielowi – opiekunowi grupy.
- 3 W godzinach w godzinach pracy świetlicy szkolnej rodzice (opiekunowie prawni) przyprowadzają dziecko do szkoły.
- 4 Rodzice (opiekunowie prawni) zobowiązani są przyprowadzić do placówki dzieci zdrowe i czyste. Dziecka chorego lub z podejrzeniem choroby nie należy przyprowadzać do placówki.

2. Odbieranie dziecka ze szkoły

- 1 Dzieci mogą być przyprowadzane i odbierane przez inne osoby upoważnione na piśmie przez rodziców (opiekunów prawnych). Upoważnienie pozostaje w dokumentacji placówki.
- 2 Rodzice (opiekunowie prawni) ponoszą odpowiedzialność prawną za bezpieczeństwo dziecka odebranego z placówki przez upoważnioną przez nich osobę.
- 3 Wydanie dziecka osobie upoważnionej przez rodziców nastąpi po wcześniejszym okazaniu przez taką osobę dowodu osobistego – nauczyciel zobowiązany jest do wylegitymowania tej osoby.
- 4 W przypadku telefonicznej prośby rodzica – upoważnienia słownego, nauczyciel zobowiązany jest wykonać telefon sprawdzający do rodzica i potwierdzić wcześniejszą informację. Zaistniałą sytuację należy odnotować w dzienniku klasowym.
- 5 Z terenu placówki można pozwolić dziecku odejść dopiero wtedy, gdy rodzic (osoba upoważniona) dotarł na miejsce pobytu grupy.
6. Nauczyciel odmówi wydania dziecka, w przypadku, gdy stan osoby odbierającej dziecko wskazuje na spożycie alkoholu lub innych środków odurzających czy zachowanie agresywne. W takim przypadku personel placówki ma obowiązek zatrzymać dziecko do czasu wyjaśnienia sprawy. W tych okolicznościach nauczyciel zobowiązany jest skontaktować się z drugim rodzicem lub osobą upoważnioną do odbioru przez rodziców. O zaistniałym fakcie powinien zostać poinformowany dyrektor lub jego zastępca.
- 6 Życzenie rodziców dotyczące nieodbierania dziecka przez jednego z rodziców musi być poświadczony przez orzeczenie sądowe.

- 7 W przypadku nie zgłoszenia się po dziecko rodziców (opiekunów prawnych) nauczyciel, kończący z dzieckiem zajęcia, odprowadza je do świetlicy szkolnej. Dopuszcza się możliwość samodzielnego powrotu dziecka do domu pod warunkiem dostarczenia pisemnej zgody rodziców (opiekunów prawnych) – na podstawie wzoru upoważnienia obowiązującego w szkole.
- 8 Rodzice lub upoważnione przez nich osoby mają obowiązek odbierać dzieci ze szkoły najpóźniej do godziny zakończenia zajęć świetlicowych.
- 9 W sytuacjach losowych, gdy nie ma możliwości odbioru dziecka w godzinach pracy szkoły/ świetlicy szkolnej, rodzice lub opiekunowie prawni zobowiązani są do poinformowania telefonicznego o zaistniałej sytuacji i jak najszybszego odbioru dziecka.
- 10 W przypadku, gdy dziecko nie zostanie odebrane po upływie czasu pracy szkoły, bez wcześniejszego powiadomienia pracowników placówki, nauczyciel zobowiązany jest powiadomić telefonicznie rodziców lub osoby upoważnione do odbioru dziecka o zaistniałej sytuacji i konieczności jak najszybszego odbioru dziecka.
- 11 W przypadku, gdy pod wskazanymi przez rodziców numerami telefonów nie można uzyskać informacji, nauczyciel powiadamia dyrektora.
- 12 Dyrektor podejmuje decyzję o powiadomieniu policji z prośbą o podjęcie dalszych działań przewidzianych prawem.
- 13 W przypadku nieobecności dyrektora decyzję podejmuje wicedyrektor lub nauczyciel.
- 14 Z przebiegu zaistniałej sytuacji nauczyciel sporządza protokół zdarzenia, podpisany przez świadków, który zostaje włączony do dokumentacji szkolnej.
- 15 W przypadku powtarzania się takich sytuacji dyrektor w porozumieniu z radą pedagogiczną podejmuje decyzję o zawiadomieniu sądu rodzinnego o zaniedbywaniu wychowawczym dziecka.

5. Postanowienia końcowe

- 1 Procedura postępowania nauczyciela w przypadku nieodebrania dziecka ze szkoły powinna zostać zatwierdzona przez radę pedagogiczną oraz radę rodziców.
- 2 Z procedurą powinni zostać zapoznani wszyscy nauczyciele oraz rodzice.

- 3 Ewentualnych zmian w procedurze dokonuje dyrektor placówki w porozumieniu z radą pedagogiczną i radą rodziców.

Ustawa z 26 stycznia 1982r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. 2006 nr 97, poz. 674 ze zm.) – rozdział 2; Ustawa z 5 marca 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz. U. 2012, poz. 788); Ustawa z 6 kwietnia 1990r. o policji (tekst jedn. Dz. U. 2011 nr 287, poz. 1687 ze zm.) ;Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. o strażach gminnych (Dz. U. 1997 nr 123, poz. 2572 ze zm.); Statut Szkoły Podstawowej w Bożej Woli

IX. Procedura postępowania w przypadku złego samopoczucia ucznia

- 1 Nauczyciel po otrzymaniu informacji o złym samopoczuciu ucznia zawiadamia rodziców/ opiekunów prawnych.
- 2 W przypadku, gdy stan zdrowia dziecka wymaga natychmiastowej interwencji lekarskiej nauczyciel, wychowawca, pedagog lub dyrektor szkoły, zobowiązani są do podjęcia działań pomocy przedmedycznej w zakresie posiadanych umiejętności oraz wezwania karetki pogotowia ratunkowego. Jednocześnie, obowiązkiem tych osób jest zawiadomienie rodziców/opiekunów prawnych.

X. Procedura postępowania w sytuacji nagłego wypadku

- 1 W sytuacji nagłego wypadku na terenie szkoły nauczyciel powinien niezwłocznie zabezpieczyć miejsce wypadku, sprawdzić, czy żaden z uczniów nie ucierpiał.
- 2 W przypadku poszkodowania ucznia należy udzielić mu pierwszej pomocy przedlekarskiej oraz wezwać pomoc lekarską. Do czasu przyjazdu lekarza nauczyciel musi być obecny przy poszkodowanym.
- 3 Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą, prosi o nadzór nad swoimi uczniami nauczyciela uczącego w najbliższej sali.

- 4 Po udzieleniu poszkodowanemu pierwszej pomocy i zabezpieczeniu miejsca zdarzenia nauczyciel zobowiązany jest o zdarzeniu oraz podjętych czynnościach powiadomić dyrekcję szkoły, sporządzając także pisemną notatkę.
- 5 O każdym nagłym wypadku dyrektor szkoły lub nauczyciel, pod opieką którego przebywał uczeń w chwili nagłego wypadku, powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia. Fakt ten powiadamiający dokumentuje wpisem w dzienniku zajęć, podając datę i godzinę powiadomienia matki/ojca ucznia o nagłym wypadku.

XI. Procedura postępowania wobec ucznia z chorobą przewlekłą w szkole.

1. Jeśli występuje konieczność stałego podawania leków dziecku, które cierpi na chorobę przewlekłą, rodzice/opiekunowie prawni w trakcie zapisywania dziecka do szkoły zobowiązani są do przedłożenia informacji:
 - na jaką chorobę dziecko choruje?
 - jakie leki na zlecenie lekarza zażywa (nazwa leku, sposób dawkowania)?
- 2 Konieczne jest również dołączenie zlecenia lekarskiego oraz pisemnej informacji , że dziecko samodzielnie będzie przyjmowało zleczone leki.

XII. Procedura postępowania wobec uczniów posiadających na terenie szkoły telefony komórkowe lub inne urządzenia multimedialne.

- 1 Wszystkich uczniów obowiązuje zakaz używania telefonów komórkowych lub innych urządzeń multimedialnych podczas lekcji i na przerwach.
- 2 Bez zgody wychowawcy klasy lub dyrektora na terenie szkoły (budynek i boisko) obowiązuje wszystkich uczniów bezwzględny zakaz fotografowania lub nagrywania innych osób.
- 3 W przypadku używania przez uczniów telefonów komórkowych lub innych urządzeń multimedialnych niezgodnie z zasadami obowiązującymi na terenie szkoły nauczyciel:
 - prosi ucznia w obecności świadków o oddanie urządzenia;
 - wydaje polecenia usunięcia karty lub wyłączenia telefonu w obecności świadków;

- telefon opisany danymi ucznia zostaje w obecności ucznia i świadka zdeponowany w sekretariacie szkoły,

- wychowawca sporządza notatkę w klasowym zeszycie uwag

4. Telefon uczeń może odebrać po skończonych zajęciach danego dnia. Należy przypomnieć uczniowi zasady korzystania z telefonu na terenie szkoły.

5. W razie potrzeby dyrektor szkoły może za zgodą rodziców/opiekunów prawnych i w ich obecności przejrzeć zawartość pamięci telefonu i karty SIM.

Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za telefony komórkowe lub inne urządzenia multimedialne, które uczeń przynosi do szkoły. W związku z tym nie będą respektowane żadne roszczenia z tytułu ich zagubienia, zepsucia lub kradzieży.

XIII. A Procedura postępowania w przypadku agresji ucznia wobec nauczyciela

W przypadku agresji ucznia wobec nauczyciela, zarówno słownej jak i fizycznej, ustala się następujące zasady postępowania.

1. Nauczyciel zwraca uwagę uczniowi, że jego zachowanie ma charakter agresywny. Reaguje na zachowanie agresywne ucznia w momencie, gdy takie zachowanie się pojawia.

2. Nauczyciel informuje ucznia oraz całą klasę, że zostały przekroczone normy i jakie konsekwencje grożą uczniowi za jej przekroczenie.

3. Nauczyciel rozmawia ze sprawcą agresji poza klasą. Nauczyciel planując spotkanie z uczniem powinien:

- ustalić niezbyt odległy termin spotkania, bo oczekiwanie na rozmowę będzie obciążające emocjonalnie,
- nazwać normy, jakie uczeń złamał,
- przeprowadzić rozmowę z wychowawcą klasy, pedagogiem, psychologiem, innymi nauczycielami mającymi dobry kontakt z uczniem,
- sporządzić (samodzielnie lub z pomocą innych nauczycieli) listę pozytywnych cech ucznia pomocną w trakcie rozmowy z uczniem,
- określić czas i miejsce umożliwiające spokojną rozmowę,

- określić cel rozmowy (wyjaśnić przyczyny złego zachowania ucznia, doprowadzić do tego, by podobne zachowania nie powtarzały się).

4. W rozmowie ze sprawcą agresji nauczyciel powinien:

- stworzyć klimat sprzyjający nawiązywaniu więzi (zacząć od pozytywnych informacji wykorzystując wcześniej przygotowaną listę pozytywnych cech ucznia),
- powstrzymać się od obwiniania, zawstydzania, grożenia i potępienia,
- wyjaśnić powody rozmowy,
- mówić o faktach, konkretnych zachowaniach, nie uogólniać,
- wysłuchać, co ma do powiedzenia uczeń,
- powiedzieć, jakie złamał normy i zasady, oraz jaką szkodę poniósł nauczyciel w związku z jego zachowaniem,
- powiedzieć, jakie uczeń poniesie konsekwencje (powinny być one powiązane z tym, co zrobił i zmierzać w kierunku naprawienia wyrządzonej szkody lub krzywdy). Sposób, w jaki to zrobi, może być ustalony wspólnie z nauczycielem,
- powiedzieć o dalszych krokach, jakie nauczyciel zamierza podjąć,

5. Nauczyciel może dać sprawcy agresji możliwość dokonania wyboru: albo zacznie przestrzegać przyjęte w szkole zasady, albo sprawa zostanie przedstawiona wychowawcy i dyrektorowi szkoły zgodnie z przyjętymi w szkole procedurami postępowania wobec uczniów, którzy nie respektują przyjętych norm.

6. Nauczyciel informuje wychowawcę klasy o przebiegu rozmowy i przyjętych ustaleniach. Po przeprowadzonej rozmowie utrzymuje osobisty kontakt z uczniem, interesuje się jego postępami w nauce, zainteresowaniami, sytuacją rodzinną.

7. Jeśli pojedyncze uwagi nie dają efektu i uczeń wciąż jest agresywny:

- wychowawca klasy regularnie rozmawia z agresywnym uczniem i włącza do współpracy pedagoga i rodziców,
- wychowawca klasy informuje dyrektora o agresywnym zachowaniu ucznia wobec nauczyciela,
- dyrektor w obecności pedagoga i wychowawcy klasy spisuje z uczniem i jego rodzicami umowę o oczekiwaniach wobec ucznia i konsekwencjach za ich łamanie,
- wychowawca i pedagog czuwają nad przestrzeganiem przez ucznia przyjętych ustaleń,

- wychowawca wymierza przewidziane w statucie sankcje w razie niewywiązywania się ucznia z umowy,
- dyrektor omawia z nauczycielami problem agresji ucznia wobec nauczyciela.
- Wychowawcy klas omawiają problem z uczniami klasy (godzina do dyspozycji wychowawcy klasy) i rodzicami (zebranie rodziców).

XIII. B Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia przemocy fizycznej wśród uczniów.

W przypadku wystąpienia przemocy wśród uczniów należy natychmiast podjąć stosowne działania:

1. Odizolowanie sprawcy od innych uczniów, np. umieszczenie go w gabinecie dyrektora lub innym pomieszczeniu - zawsze pod opieką innego nauczyciela, pedagoga. Sprawca przemocy nie może zostać sam.
2. Ustalenie przez nauczyciela będącego świadkiem zajścia lub wychowawcę, pedagoga, kto i w jakim stopniu został poszkodowany na podstawie obserwacji oraz informacji uzyskanych od świadków zajścia.
3. Udzielenie poszkodowanym pierwszej pomocy przedmedycznej. W razie potrzeby, wezwanie kwalifikowanej pomocy medycznej (pogotowie ratunkowe).
4. Powiadomienie o zajściu wychowawcę klasy i pedagoga szkolnego.
5. Udzielenie wsparcia ofierze m.in. poprzez rozmowę, stworzenie atmosfery bezpieczeństwa (np. podanie herbaty, umożliwienie kontaktu telefonicznego z rodzicami na życzenie ucznia).
6. Powiadomienie rodziców ucznia poszkodowanego / ofiary o zaistniałym zdarzeniu.
7. Ustalenie okoliczności czynu, świadków zdarzenia oraz zabezpieczenie dowodów. Miejsce zdarzenia i wszelkie przedmioty powinny pozostać nieruszone do czasu przyjazdu policji.
8. Wzywanie przez wychowawcę do szkoły rodziców ucznia - sprawcy. Jeśli nie ma z nimi kontaktu telefonicznego, można wezwać ich listownie za potwierdzeniem odbioru (w celu udokumentowania podjętych działań). Rodziców nie można zmusić do przyścia.
9. Przeprowadzenie w obecności rodziców, wychowawcy i pedagoga rozmowy z uczniem - sprawcą przemocy i zobowiązanie - do natychmiastowego zaprzestania nagannego zachowania, poprzez spisanie kontraktu z uczniem.

10. Zastosowanie właściwej kary regulaminowej wobec ucznia, któremu udowodniono winę (wystarczająco spójne zeznania kilku osób).

11. Pedagog szkolny, wychowawca i inni nauczyciele, zobowiązani są do stosowania oddziaływań wychowawczych (pomoc psychologiczna, udział w terapii itp.) wobec ofiary sprawcy i monitorowania zmiany jego zachowania.

XIII. C Procedura postępowania w przypadku stosowania przez ucznia przemocy psychicznej wobec innego ucznia.

1. Jeśli powstanie podejrzenie stosowania wobec jednego z uczniów przemocy psychicznej przez innego ucznia, należy zawiadomić niezwłocznie wychowawcę klasy, a w przypadku jego nieobecności pedagoga, psychologa, dyrektora.

2. Wychowawca klasy przeprowadza rozmowę z uczniem-ofiarą celem ustalenia, kto stosuje wobec niego przemoc, jak długo to trwa, na czym polega, jakie odniósł szkody.

3. Z dokonanych ustaleń wychowawca klasy sporządza notatkę i informuje o nich pedagoga szkolnego lub psychologa oraz dyrektora szkoły celem podjęcia odpowiednich działań.

4. Wychowawca klasy wzywa rodziców/prawnych opiekunów ucznia-ofiary do szkoły i na spotkaniu z dyrektorem szkoły oraz psychologiem i pedagogiem informuje o dokonanych ustaleniach oraz możliwych do podjęcia środkach (objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną, monitorowanie sytuacji w klasie oraz obserwacja zachowania wobec ucznia-ofiary).

5. Wychowawca klasy wzywa rodziców/prawnych opiekunów ucznia-sprawcy do szkoły i na spotkaniu z dyrektorem szkoły oraz psychologiem i pedagogiem informuje o dokonanych ustaleniach, zobowiązaniu ucznia do poprawy zachowania, wyciągniętych konsekwencjach przewidzianych w regulaminie szkoły oraz monitorowaniu zachowania ucznia-sprawcy przemocy.

6. Jeżeli sytuacja ma miejsce po raz pierwszy, sprawa może być rozwiązana polubownie.

7. Jeżeli podobne sytuacje miały już miejsce w przeszłości, dyrektor szkoły zawiadamia o tym policję i sąd rodzinny.

8. Dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą klasy i pedagogiem szkolnym wymierza uczniowi-sprawcy karę przewidzianą w regulaminie szkoły.

XIV A. Procedura postępowania wobec ucznia, który jest sprawcą czynu karalnego

(bójki, pobicia)

Podstawa prawna:

•Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t.j. Dz.U z 2010 r. Nr 33 poz. 178 ze zm.).

W przypadku stwierdzenia na terenie szkoły lub podczas zajęć zorganizowanych przez szkołę bójki lub pobicia ucznia:

- 1.Uczeń, który zauważył zdarzenie, powinien niezwłocznie poinformować o tym nauczyciela dyżurującego lub wychowawcę klasy.
- 2.Poinformowany nauczyciel musi rozdzielić uczniów, umieścić ich w bezpiecznym miejscu, z dala od pozostałych uczniów, i zapewnić im opiekę.
- 3.Jeżeli jest to konieczne, nauczyciel udziela uczniom pierwszej pomocy i wzywa pogotowie.
- 4.Nauczyciel informuje o zdarzeniu dyrektora szkoły, pedagoga, wychowawcę klasy.
- 5.Wychowawca klasy lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczestnikami zajęcia oraz uczniami, którzy byli jego świadkami, i ustala powody bójki/pobicia oraz jej inicjatora.
- 6.Wychowawca klasy powiadamia o zdarzeniu rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wzywa ich niezwłocznie do szkoły. Podczas rozmowy z rodzicami dyrektor szkoły informuje ich szczegółowo o okolicznościach zdarzenia i ewentualnych konsekwencjach wobec uczniów.
- 7.Dyrektor szkoły poleca zabezpieczyć dowody zdarzenia celem ich ewentualnego przekazania policji (np. nagranie z monitoringu).
- 8.Jeżeli zdarzenie miało miejsce po raz pierwszy, dyrektor szkoły wspólnie z wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym i rodzicami uczniów podejmuje decyzję, czy zasadne jest powiadomienie o zdarzeniu policji (sprawa może zakończyć się polubownie).
- 9.Jeżeli sytuacja miała miejsce po raz kolejny, dyrektor szkoły powiadamia o zdarzeniu policję i przekazuje do jej dyspozycji uczniów. Dyrektor szkoły informuje również sąd rodzinny.
- 10.Dyrektor szkoły sam lub wspólnie z wychowawcą klasy i pedagogiem podejmuje decyzję o wymierzeniu uczniowi kary przewidzianej w regulaminie szkoły.

XIV B. Procedura postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

1. Nauczyciel interweniujący udziela pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi bądź zapewnia mu pomoc poprzez wezwanie pogotowia, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń.
2. Nauczyciel interweniujący niezwłocznie powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.
3. Wychowawca powiadamia rodziców ucznia.
4. Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem niezwłocznie wzywa policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

XIX. Procedura postępowania wobec ucznia sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa

1. Nauczyciel niezwłocznie powiadamia wychowawcę oraz dyrektora szkoły o zaistniałym wydarzeniu.
2. Nauczyciel zobowiązany jest przekazać sprawcę (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi lub pedagogowi pod opiekę.
3. Dyrektor powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa oraz niezwłocznie powiadamia Policję.
4. Do czasu przyjazdu Policji dyrektor (o ile to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustala okoliczności czynu, ewentualnych świadków oraz dba o zabezpieczenie dowodów przestępstwa (narzędzia, ślady).
5. Nauczyciel dokumentuje przebieg wydarzenia oraz podjęte działania w formie pisemnej notatki służbowej.

XV. Procedura postępowania w przypadku popełnienia przez ucznia czynu kradzieży

1. W przypadku stwierdzenia popełnienia kradzieży na szkodę ucznia pokrzywdzony uczeń powinien niezwłocznie poinformować o tym fakcie wychowawcę lub innego nauczyciela.
2. Poinformowany nauczyciel w rozmowie z uczniem ustala, co było przedmiotem kradzieży, gdzie się znajdowało, kiedy uczeń ostatni raz widział ten przedmiot, ile kosztował, czy uczeń

kogoś podejrzewa o dokonanie kradzieży, a jeżeli tak, to, dlaczego. Z rozmowy z uczniem nauczyciel sporządza notatkę.

3. Wychowawca klasy przeprowadza czynności wyjaśniające i o ich wyniku informuje dyrektora szkoły, przekazując mu notatkę z dokonanych ustaleń.

4. Jeżeli ustalono ucznia, który dokonał kradzieży, należy wezwać go do wydania skradzionej rzeczy, a jeżeli jest to niemożliwe (sprzedał ją lub zniszczył), zwrócenia w określonym terminie jej równowartości.

5. Wychowawca klasy informuje o zdarzeniu rodziców uczniów, wzywając ich do szkoły.

6. Jeżeli wartość przedmiotu kradzieży była większa niż 250 zł, dyrektor szkoły wspólnie z rodzicami uczniów decyduje o poinformowaniu o zdarzeniu policji (postępowanie może zakończyć się mediacją i udzieleniem uczniowi -sprawcy kary przewidzianej w regulaminie szkoły).

7. Jeżeli sprawy nie można zakończyć ugodowo oraz w przypadku ponownego popełnienia czynu przez tego samego ucznia, dyrektor szkoły o zdarzeniu zawiadamia policję i sąd rodzinny.

8. Dyrektor szkoły sam lub wspólnie z wychowawcą klasy i pedagogiem podejmuje decyzję o wymierzeniu uczniowi - sprawcy kary przewidzianej w regulaminie szkoły.

XVI. Procedura postępowania w sytuacji dewastacji mienia szkolnego lub prywatnego na terenie szkoły.

1. Nauczyciel, który uzyska informację o dewastacji lub stwierdzi dewastację mienia przez ucznia, zobowiązany jest do wykonania następujących czynności:

- ustala sprawcę lub powstrzymuje go od dewastacji, jeśli ona trwa,
- informuje o zdarzeniu wychowawcę ucznia, a w dalszej kolejności pedagoga i dyrektora szkoły,
- wychowawca powiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia i zobowiązuje ich do poniesienia kosztów naprawy szkody (zgodnie z podpisanym na początku roku szkolnego zobowiązaniem),
- w sytuacji, kiedy nauczyciel nie jest świadkiem zdarzenia, a stwierdzi szkodę, sporządza notatkę i powiadamia pedagoga lub dyrektora szkoły,
- powiadomienie kuratora sądowego, gdy uczeń jest pod jego opieką,
- nauczyciel/wychowawca sporządza notatkę ze zdarzenia i umieszcza ją w dokumentacji ucznia.

2. Zadanie wychowawcy:

- wezwanie rodziców/prawnych opiekunów,
- rozmowa ze sprawcą w obecności rodziców, ustalenie wspólnych działań wychowawczych,
- zastosowanie kar zgodnie ze statutem szkoły,
- wszczęcie procedur prawnych (jeżeli zaistnieje taka konieczność) mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców/prawnych opiekunów sprawcy,
- nałożenie kary na sprawcę,
- sporządzenie notatki ze zdarzenia i umieszczenie jej w dokumentacji ucznia.

3. Zadania pedagoga/psychologa szkolnego:

- w przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/sprawców,
- wezwanie rodziców/prawnych opiekunów ustalonych sprawców, rozmowa w obecności wychowawcy, ustalenie wspólnych oddziaływań wychowawczych,
- zastosowanie kar zgodnie ze statutem szkoły,
- wszczęcie procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców/prawnych opiekunów sprawców lub odpracowanie szkody.

4. Zadania dyrektora szkoły:

- wezwanie policji w przypadku dużej szkody,
- wszczęcie procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców/prawnych opiekunów sprawców (zgodnie z podpisanym na początku roku szkolnego zobowiązaniem),
- zastosowanie kar dostosowanych do wagi przewinienia, zgodnie ze statutem szkoły,
- jeżeli pomimo tego uczeń nie poprawia zachowania – zastosowanie kar wynikających ze statutu szkoły (upomnienie dyrektora, nagana dyrektora),

- jeżeli uczeń w dalszym ciągu nie poprawia zachowania, dyrektor szkoły powiadamia organ nadzoru pedagogicznego i organ prowadzący o demoralizującym wpływie zachowania ucznia na innych uczniów i dotychczasowych działaniach profilaktycznych zastosowanych przez szkołę oraz wszczyna procedury przeniesienia ucznia do innej szkoły,
- w przypadku niemożności ustalenia sprawcy/sprawców zniszczenia, dyrektor podejmuje decyzję dotyczącą pokrycia kosztów,
- z przebiegu sytuacji sporządza notatkę służbową.

XVII. Procedura postępowania w przypadku zachowania ucznia uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (zachowania buntownicze w stosunku do nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po klasie, brak reakcji na polecenie nauczyciela, wulgaryzmy).

1. Nauczyciel ustnie upomina ucznia. W przypadku braku reakcji ze strony ucznia wpisuje uczniowi negatywną uwagę do klasowego zeszytu uwag.
2. Jeśli zachowanie ucznia uniemożliwia prowadzenie lekcji nauczyciel prosi o pomoc wychowawcę klasy lub pedagoga.
3. Wychowawca klasy/pedagog odizolowuje ucznia od klasy, przeprowadza rozmowę dyscyplinującą i zawiadamia rodziców ucznia o zaistniałym wydarzeniu.
4. W przypadku powtarzających się negatywnych zachowań ucznia wychowawca wyciąga względem ucznia konsekwencje zgodnie ze Statutem Szkoły.
5. Wychowawca klasy dokumentuje przebieg wydarzenia oraz podjęte działania w formie pisemnej notatki służbowej.

XVIII Procedura postępowania w przypadku uzyskania przez nauczyciela informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

1. Nauczyciel przekazuje uzyskana informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca zaprasza do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się w szkole, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o demoralizacji ich dziecka, dyrektor pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję.
5. Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami/opiekunami prawnymi, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach tych instytucji.
6. Wychowawca klasy dokumentuje przebieg wydarzenia w formie pisemnej notatki służbowej.

XIX. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych substancji odurzających.

1. Nauczyciel powiadamia o swoich podejrzeniach wychowawcę klasy i pedagoga szkolnego.
2. Wychowawca odizolowuje ucznia od klasy, ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wychowawca wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Wychowawca zawiadamia o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów prawnych, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie prawni nie zgłoszą po dziecko, o pozostawieniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia albo przekazania go do dyspozycji funkcjonariuszom policji – decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
5. Dyrektor zawiadamia policję, gdy rodzice/opiekunowie prawni ucznia będącego pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających, odmawiają przyścia do szkoły a uczeń jest agresywny bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. Policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia. O fakcie umieszczenia dyrektor zawiadamia rodziców/opiekunów prawnych oraz sąd rodzinny.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się pod wpływem środków odurzających na terenie szkoły, to dyrektor powiadamia o tym fakcie policję lub sąd rodzinny.
7. Wychowawca klasy dokumentuje przebieg wydarzenia w formie pisemnej notatki służbowej.

XX. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, alkohol lub niebezpieczne przedmioty.

1. Nauczyciel w obecności innej dorosłej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu substancję, alkohol lub przedmiot, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani torby ucznia. Czynność ta jest zastrzeżona wyłącznie dla policji.

2. Nauczyciel o swoich spostrzeżeniach powiadamia wychowawcę klasy oraz dyrektora szkoły.

3. Dyrektor wzywa rodziców/opiekunów prawnych ucznia do natychmiastowego stawiennictwa.

4. W przypadku, gdy uczeń odmawia przekazania substancji, alkoholu lub niebezpiecznego narzędzia oraz odmawia pokazania zawartości kieszeni i torby, dyrektor wzywa policję, która dokonuje przeszukania ucznia oraz zabezpiecza znalezione przedmioty.

5. Przybyli do szkoły rodzice/opiekunowie prawni nie mogą zabrać dziecka do domu, ponieważ w związku z popełnieniem przestępstwa policja musi wykonać z nieletnim, który popełnił czyn karalny, czynności niecierpiące zwłoki, np. zatrzymać nieletniego w celu wykonania czynności procesowych.

6. Do czasu przyjazdu policji dyrektor powinien ucznia odizolować (np. w gabinecie dyrektora, pedagoga) kontrolując cały czas jego zachowanie. Należy zwrócić uwagę, aby uczeń nie ukrył, nie przekazał innej osobie, nie połknął lub nie wyrzucił przedmiotu poszukiwań.

7. W przypadku, gdy uczeń dobrowolnie przekaze przedmiot poszukiwań i okaże się, że jest to narkotyk lub alkohol, dyrektor szkoły również jest zobowiązany zabezpieczyć środek oraz powiadomić o zaistniałej sytuacji rodziców/opiekunów prawnych ucznia oraz policję.

8. Wychowawca klasy dokumentuje przebieg wydarzenia oraz podjęte działania w formie pisemnej notatki służbowej.

XXI. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel (lub inny pracownik) znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem, do czasu przyjazdu policji. Zabezpieczając środek nauczycielowi nie wolno substancji: wyciągać z opakowania, przesypywać, przelewać, wachać, dotykać, sprawdzać smak, itp.
2. Nauczyciel powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły.
3. Dyrektor wzywa policję, a do czasu przyjazdu policji (o ile to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) próbuje ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
4. Nie wolno ujawnionego środka samemu dostarczać do komisariatu lub komendy policji.
5. Nauczyciel dokumentuje przebieg wydarzenia oraz podjęte działania w formie notatki służbowej.

XXII. Procedura postępowania w przypadku zamachu samobójczego ucznia.

1. Działania uprzedzające, zapobiegawcze:
 - omówienie problematyki na zebraniu rady pedagogicznej;
 - upowszechnienie procedur przewidywania zamachów samobójczych ;
 - monitorowanie stanu psychicznego uczniów, reagowanie na symptomy ostrego, chronicznego stresu, objawy depresji.
2. Działania interwencyjne:
 - ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia;
 - nie pozostawiaj ucznia samego;
 - usuń wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru;
 - bez rozgłosu przeprowadź ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce;
 - zbierz wstępnie informacje o okolicznościach zdarzenia;

- wezwij pomoc (pogotowie, policję, straż) jeśli potrzeba;
- zadbaj, żeby interwencja służb przebiegała dyskretnie;
- towarzysz uczniowi – jesteś dla niego ważny;
- zawiadom dyrektora szkoły,
- dokonaj szybkiej oceny zagrożeń, np. wg klucza:

RYZIKO UMIARKOWANE - np. uczeń mówi o samobójstwie, nie mówi jak to zrobi, nie było wcześniejszych prób.

DUŻE RYZIKO – np. wystąpiły czynniki przedwypadkowe: uczeń mówi jak to zrobi, były wcześniejsze próby.

EKSTREMALNE RYZIKO – np. wystąpiły wskaźniki przedwypadkowe: uczeń dokonał samookaleczenia, podjął próbę nieudanego zamachu samobójczego lub inne działania zagrażające zdrowiu lub życiu. Nauczyciel:

- zawiadamia wychowawcę i pedagoga szkolnego, informuje o wynikach swojej oceny sytuacji (ryzyka); w razie potrzeby podejmuje niezwłocznie działania w celu ratowania życia i zdrowia poszkodowanego, w szczególności wzywa odpowiednie służby oraz zapewnia w miarę możliwości opiekę psychologa, pedagoga;
- wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów prawnych;
- dyrektor szkoły dokonuje wyboru priorytetów i ustala strategię działania uzależniając ją od oceny sytuacji;
- chronić ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami stresującymi (np. świadkami, zdarzenia itp.).

3. Działania naprawcze:

- dokonaj diagnozy ryzyka ponowienia zamachu uwzględniając, że odratowana osoba ma nadal poważne kłopoty z radzeniem sobie z problemami życiowymi;
- bezwzględnie skonsultuj dalszą strategię z PP – P lub placówką opieki zdrowotnej; - podejmij próbę zmobilizowania rodziny, aby udzieliła wsparcia bliskiemu, zapewniła mu bezpieczeństwo, wzmocniła wzajemne więzi.

XXIII . Procedura reagowania – konieczność zawiadomienia o śmierci ucznia/pracownika szkoły.

1. O śmierci ucznia lub nauczyciela, która miała miejsce na terenie szkoły lub w związku z zajęciami szkolnymi, wycieczkami, koloniami itp. powinien poinformować rodzinę dyrektor szkoły lub osoba upoważniona (jednak musi ona bezpośrednio kojarzyć się z administracją szkolną). Dotyczy to sytuacji, kiedy jest na to czas. Pozostałe przypadki pozostają w gestii policji, lekarzy, psychologów itp. W sytuacji, gdy wyznaczona osoba nie czuje się na siłach do konfrontacji z ekstremalnymi emocjami przeżywanymi przez rodzinę, która doświadczyła śmierci np.: dziecka, wówczas zadanie to powinien przejąć na siebie pedagog lub psycholog.

2. Powiadamianie o śmierci zawsze powinno się odbywać twarzą w twarz. Należy unikać powiadamiania za pomocą telefonu lub poczty, jeśli jest to tylko możliwe.

Powiadamianie o śmierci musi spełnić następujące warunki:

- dostarczyć niezbędnych informacji;
- udzielić pierwszego wsparcia dla ofiar;
- ochronić godność;
- okazać szacunek wobec ofiary jak i powiadamianej rodziny.

3. Powiadomienie powinno odbyć się w czasie możliwie jak najkrótszym od ustalenia tożsamości ofiary i ustalenia tożsamości osób mu najbliższych.

4. Przed powiadomieniem należy zebrać informacje o relacjach ofiary z osobą powiadamianą, o stanie zdrowia osoby powiadamianej (zwłaszcza choroby serca, krążenie, cukrzyca itp.), które są istotne do przewidywania sposobu reakcji osoby powiadamianej. Osoby powiadamiane mogą reagować w sposób bardzo emocjonalny, mogą potrzebować pierwszej pomocy. Warto przygotować sobie wsparcie pogotowia medycznego, żeby umożliwić w razie potrzeby, natychmiastową interwencję lekarską.

5. Powiadomienie o śmierci powinno odbywać się przez co najmniej dwie osoby. Jedna udziela informacji, druga zaś obserwuje reakcje osoby powiadamianej. Powiadomienie powinno odbyć się na terenie przyjaznym osobie powiadamianej.

6. Zawiadomienie powinno być możliwie jak najprostsze, bez „owijania w bawełnę” i dorabiania różnych historii, np.: „Mam dla pani / pana bardzo złą wiadomość: pani/pana bliski nie żyje”. Powinno się wyrazić współczucie, przykrość i zrozumienie. Tak jak w przypadku standardowych kondolencji. Należy zachować się empatycznie, w razie potrzeby udzielić wsparcia fizycznego np.: objąć osobę, podać chusteczkę do nosa itp.

7. Trzeba być przygotowanym na udzielenie wszystkich informacji, jakich będzie wymagała osoba powiadamiana. Udzielane informacje powinny być proste i zwięzłe. Należy unikać drastycznych szczegółów i informacji niepotrzebnych, odnoszących się do drugorzędnych elementów sprawy.
8. Należy skupić się na udzieleniu pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego – zaproponować pomoc w zawiadamianiu innych bliskich, zapytać się czy jest coś co możemy zrobić dla rodziny zmarłego.
9. Nie należy, po zawiadomieniu o śmierci, zostawiać rodziny i bliskich zmarłego samych bez opieki. Powinien zostać pracownik socjalny lub psycholog, tak długo, aż minie pierwsza reakcja – szok lub pojawią się osoby bliskie, np.: członkowie rodziny, znajomi, przyjaciele. Należy podać swoje dane kontaktowe (telefon, ewentualnie adres), aby udzielić informacji lub/i wsparcia, w razie potrzeby, aby rodzina ofiary nie czuła się pozostawiona sama sobie, podać namiary instytucji udzielających wsparcia, np.: psychologowie.
10. Jeżeli rodzina zmarłego nie znajduje się w miejscu zamieszkania, należy powiadomić sąsiadów o potrzebie kontaktu z rodziną (powodem jest wydarzenie nadzwyczajne, interwencja z udziałem medyków itp.), natomiast nie należy udzielać szczegółowych informacji sąsiadom, nie należy wspominać o śmierci, aby to nie oni zawiadomili rodzinę zmarłego.
11. Rodzina nie powinna dowiadywać się o śmierci ucznia z mediów lub od osób trzecich. Obowiązek informowania leży po stronie personelu szkoły, dyrekcji.
12. Absolutnie unikać należy powierzania zadania informowania o śmierci dzieciom lub nastolatkom.

XXIV. Procedura postępowania w sytuacji żałoby po śmierci ucznia, pracownika szkoły .

- 1 Omówienie procedury postępowania na zebraniu rady pedagogicznej.
- 2 Omówienie tematyki stresu, traumy, żałoby, reakcji typowych dla stresu pourazowego na zebraniu rady pedagogicznej.
- 3 Pedagog/psycholog przypomina zasady kierowania dyskusją z elementami odreagowania z uczniami, na potrzeby godzin z wychowawcą, innych lekcji.

- 4 Wychowawca informuje uczniów na forum klasy (opowiada o okolicznościach śmierci, uwzględniając życzenia rodziny zmarłego).
- 5 Jeśli istnieje taka potrzeba należy stworzyć warunki uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych, uroczystościach o charakterze wspomnieniowym.
- 6 Wychowawca ocenia potrzeby – monitoruje stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwraca uwagę na uczniów, u których stwierdza szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji.
- 7 Wychowawca pozostaje w stałym kontakcie z pedagogiem/psychologiem lub specjalistą z PP – P.
- 8 Wychowawca, po konsultacji z pedagogiem/psychologiem organizuje spotkanie, którego celem jest wymiana doświadczeń związanych ze zdarzeniem, mobilizacja indywidualnych sposobów radzenia sobie ze skutkami zdarzenia, udzielanie informacji o dalszych planach, działaniach, konsekwencjach, a także monitorowanie stanu emocjonalnego poszkodowanych.
- 9 Wychowawca wraz z pedagogiem/psychologiem ułatwia kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

XXV. Procedura postępowania w przypadku ciąży uczennicy

- 1 W przypadku zaobserwowania lub uzyskania informacji, że uczennica jest w ciąży nauczyciel/wychowawca klasy informuje o tym fakcie dyrektora szkoły i pedagoga.
- 2 Wychowawca lub pedagog szkolny zobowiązuje rodziców/opiekunów prawnych do natychmiastowego zgłoszenia się do szkoły w celu przeprowadzenia rozmowy z uczennicą oraz jej rodzicami/opiekunami prawnymi.
- 3 W przypadku potwierdzenia informacji, dyrektor w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi oraz wychowawcą ustalają sposób i termin realizacji obowiązku szkolnego przez uczennicę.
- 4 Pedagog szkolny wskazuje rodzicom/opiekunom prawnym możliwość skorzystania przez uczennicę i ich samych z pomocy psychologiczno – pedagogicznej na terenie szkoły i poza nią.
- 5 Dyrektor zobowiązuje wychowawcę do opieki nad uczennicą w trakcie pobytu w szkole.

- 6 Dyrektor szkoły o zaistniałej sytuacji powiadamia na piśmie sąd rodzinny lub policję (informuje o tym fakcie rodziców/opiekunów prawnych uczennicy).
- 7 Wychowawca dokumentuje przebieg wydarzenia oraz podjęte działania w formie pisemnej notatki służbowej.

XXVI. Procedura postępowania wobec ucznia przejawiającego zachowania o charakterze seksualnym stosowanych wobec rówieśników (np. ściąganie spodni, obnażanie i dotykanie miejsc intymnych itp.)

- 1 Zaobserwowane czynności należy natychmiast przerywać.
- 2 Sprawcy udzielić natychmiastowego upomnienia.
- 3 Sprawę należy przekazać pedagogowi szkolnemu, który podejmie działania diagnostyczno-terapeutyczne.
- 4 Wychowawca powiadamia o problemie rodziców a w przypadku częstego występowania zachowań sugeruje konsultacje specjalistyczne.
- 5 Wychowawca dokumentuje przebieg wydarzenia oraz podjęte działania w formie pisemnej notatki służbowej.

XXVII Procedura postępowania w przypadku wystąpienia cyberprzemocy.

1. Przypadek cyberprzemocy może zostać ujawniony przez ofiarę, świadka (np. innego ucznia, nauczyciela, rodzica) lub osobę bliską ofierze (np. rodzice, rodzeństwo, przyjaciele). Nauczyciel, wychowawca lub inny pracownik szkoły powinien ze spokojem wysłuchać osoby zgłaszającej i okazać jej wsparcie. Podziękować za zaufanie i zgłoszenie tej sprawy.
2. Jeśli zgłaszającym jest ofiara cyberprzemocy, podejmując działania przede wszystkim należy okazać wsparcie, z zachowaniem jej podmiotowości i poszanowaniem jej uczuć . Potwierdzić , że ujawnienie przemocy jest dobrą decyzją. Taką rozmowę należy przeprowadzić w miejscu bezpiecznym, zapewniającym ofierze intymność . Nie należy podejmować kroków, które mogłyby prowadzić do powtórnej wiktymizacji czy wzbudzić podejrzenia sprawcy (np. wywoływać ucznia z lekcji do dyrekcji).

3. Jeśli osobą zgłaszającą nie jest ofiara, na początku prosimy o opis sytuacji, także z zachowaniem podmiotowości i poszanowaniem uczuć osoby zgłaszającej (np. strach przed byciem kapusiem, obawa o własne bezpieczeństwo).
4. W każdej sytuacji w trakcie ustalania okoliczności trzeba ustalić charakter zdarzenia (rozmiar i rangę szkody).
5. Unikać działań, które mogłyby wtórnie stygmatyzować ofiarę lub sprawcę, np.: wywoływanie uczniów z lekcji, konfrontowanie ofiary i sprawcy, niewspółmierna kara, wytykanie palcami, etc. Trzeba dokonać oceny, czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy, czy jest np. niezbyt udanym żartem (wtedy trzeba podjąć działania profilaktyczne mające na celu nie dopuszczenie do eskalacji tego typu zachowań w stronę cyberprzemocy).
6. Zabezpieczyć wszystkie dowody związane z aktem cyberprzemocy (np. zrobić kopię materiałów, zanotować datę i czas otrzymania materiałów, dane nadawcy, adresy stron www, historię połączeń, etc.). W trakcie zbierania materiałów należy zadbać o bezpieczeństwo osób zaangażowanych w problem.
7. Jeśli ustalenie sprawcy nie jest możliwe, a w ocenie kadry pedagogicznej jest to konieczne, należy skontaktować się z policją. Bezwzględnie należy zgłosić rozpowszechnianie nagich zdjęć osób poniżej 18 roku życia (art. 202 par. 3 KK).
8. Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog i psycholog szkolny powinien przeprowadzić z nim rozmowę o jego zachowaniu. Rozmowa taka ma służyć ustaleniu okoliczności zdarzenia, jego wspólnej analizie (w tym np. przyjrzeniu się przyczynom), a także próbie rozwiązania sytuacji konfliktowej (w tym sposobów zadość uczynienia ofiarom cyberprzemocy).
9. Samo wystąpienie zjawiska cyberprzemocy nie jest jednoznaczne z koniecznością zaangażowania policji i sądu rodzinnego.
10. Należy umożliwiać rozwiązanie sytuacji problemowej na poziomie pracy wychowawczej szkoły.
11. Dyrektor powiadamia odpowiednie służby (np. sąd rodzinny), gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje z statutu i/lub regulaminu wobec ucznia) i interwencje pedagogiczne, a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów (np. nie ma zmian postawy ucznia).

12. Dyrektor powiadamia policję w sytuacji, w której zostało naruszone prawo (np. groźby karalne, świadome publikowanie nielegalnych treści, rozpowszechnianie nagich zdjęć z udziałem małoletnich).

XXVIII. Procedura postępowania wobec ofiar przemocy fizycznej i psychicznej w domu.

1. Nauczyciel, który podejrzewa, że uczeń jest ofiarą przemocy domowej informuje o tym fakcie wychowawcę, a ten pedagoga/psychologa.
2. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem w zależności od sytuacji, przeprowadza rozmowę z uczniem, podejmuje inne przewidziane prawem czynności zmierzające do rozpoznania sprawy.
3. Pedagog/psycholog w porozumieniu z dyrektorem przeprowadza rozmowę z rodzicami ucznia. Informuje o podejrzeniu stosowania przemocy wobec ucznia i niedostatecznej nad nim opieki oraz konsekwencjach takiego postępowania i wskazuje formy pomocy.
4. Jeżeli podejrzenia potwierdzają się lub istnieje uzasadniona obawa, że uczeń jest ofiarą przemocy, dyrektor informuje policję i sąd rodzinny. W przypadku rodziny objętej dozorem, o swoich podejrzeniach niezwłocznie informuje kuratora.
5. W uzasadnionych przypadkach wychowawca, pedagog/psycholog uruchamia w szkole procedurę Niebieskiej Karty.

Procedury reagowania w przypadku wystąpienia zewnętrznych zagrożeń fizycznych.

XXIX. Szkolny Zespół Interwencji Kryzysowej (SZIK)

- 1 Przewodniczący: dyrektor szkoły
- 2 Koordynator komunikacji: wicedyrektor
- 3 Koordynator poradnictwa: pedagog szkolny ,psycholog
- 4 Koordynator powiadamiania zespołu: referent

XXX. Procedura postępowania w sytuacji zagrożenia atakiem terrorystycznym

W przypadku wystąpienia zagrożenia atakiem terrorystycznym szkoła lub placówka oświatowa stosuje się do Instrukcji postępowania opracowanej przez Komendę Główną Policji.

1. Informacje ogólne dotyczące terroryzmu.

Terroryzm, to szeroki termin oznaczający użycie siły lub przemocy w stosunku do osób lub własności, w celu: zastraszenia, wymuszenia lub okupu. Skutki terroryzmu mogą obejmować znaczną liczbę ofiar, uszkodzenia budynków, zakłócenia w dostępie do podstawowych usług, takich jak: elektryczność, dostawy wody, opieka medyczna, telekomunikacja, komunikacja miejska. W strukturach polskiej Policji funkcjonują pododdziały antyterrorystyczne i komórki minersko-pirotechniczne, specjalnie przygotowane do tego, aby zapobiegać i stawiać czoła aktom terroru. Najgroźniejszym z możliwych aktów terrorystycznych jest zamach bombowy. Specyfika zamachu bombowego polega na tym, że poszkodowanymi mogą być wszyscy, którzy znajdują się w polu rażenia ładunku wybuchowego. Ofiarą zamachu może stać się każdy, kto będzie przebywał w pobliżu miejsca wybuchu. Nie mają na to wpływu jego poglądy polityczne lub stan majątkowy. Ofiarą może stać się również matka z dzieckiem na spacerze, emeryt czy też biznesmen wychodzący z banku. W przypadku ataku terrorystycznego, szczególnie bombowego w większości przypadków ofiarami są ludzie, którzy nie mają nic wspólnego z działaniami politycznymi. Zdarzają się przypadki, że podłożona bomba zostanie ujawniona przed eksplozją. Specjaliści posługują się w tym przypadku terminem "incydent bombowy". Właściwe zachowanie w przypadku wystąpienia takiej sytuacji jest niezwykle ważne dla przebiegu zdarzenia, jego skutków i działania specjalistów policyjnych. Informacji o zagrożeniu incydem bombowym nie wolno bagatelizować ani lekceważyć. Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne. Dlatego szczególnie ważne w profilaktyce jest zwracanie uwagi na to co dzieje się w najbliższym otoczeniu, np. podczas zakupów, w podróży, podczas uczestnictwa w imprezach masowych, uroczystościach religijnych i innych miejscach publicznych, gdzie przebywa duża liczba ludzi, a zwłaszcza w szkole.

Zainteresowania i uwagi wymagają:

(-) rzucające się w oczy nietypowe zachowania osób;

(-) pozostawione bez opieki przedmioty typu: teczki, paczki, pakunki itp.;

(-) osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku;

(-) samochody, a w szczególności furgonetki pozostawione w nietypowych miejscach tj. w pobliżu kościołów lub miejsc organizowania imprez masowych, zgromadzeń, szkół.

2. Działania profilaktyczne

- Omówienie problematyki terroryzmu na spotkaniu pracowników szkoły, przeszkolenie na wypadek zamachu bombowego lub innego aktu terroryzmu.

- Zapoznanie uczniów z tematyką terroryzmu, ze szczególnym zwróceniem uwagi na postrzeganie zachowań nietypowych lub elementów nietypowych na terenie szkoły.

- Przedstawienie zagrożeń terroryzmem podczas spotkań z rodzicami.

3. Procedura postępowania w czasie zagrożenia terrorystycznego.

- Nauczyciel, pracownik szkoły lub uczeń, który zauważył podejrzanie zachowujące się osoby lub przedmioty pozostawione bez opieki oraz przypuszcza, że może to być próba ataku terrorystycznego, natychmiast informuje dyrektora szkoły lub odpowiednio nauczyciela.

- Nauczyciel, który uzyskał informację o możliwości ataku terrorystycznego natychmiast informuje dyrektora szkoły lub wicedyrektora.

- Dyrektor, który dowiedział się o podłożeniu ładunku wybuchowego lub przedmiotu niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia lub otrzymał telefon z informacją o zagrożeniu terrorystycznym, natychmiast zgłasza ten fakt służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo na tym terenie: najbliższej jednostce policji lub władzom administracyjnym.

- Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby” użytkownicy pomieszczeń powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie celem odnalezienia przedmiotów nieznanego pochodzenia.

- Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrekcję szkoły.

- Pomieszczenia ogólnodostępne (korytarze, klatki schodowe, windy, toalety, piwnice, strychy) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu sprawdzają i przeszukują osoby wyznaczone.

- Do czasu przybycia policji należy w miarę istniejących możliwości zabezpieczyć zagrożone miejsce, zachowując elementarne środki bezpieczeństwa, bez narażania siebie i innych osób na niebezpieczeństwo.
- Po przybyciu policji na miejsce, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
- Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
- Jeśli zapadnie decyzja o ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to na sprawne i bezpiecznie opuszczenie zagrożonego rejonu.
- W czasie ewakuacji należy postępować zgodnie z instrukcją postępowania w czasie ewakuacji, chyba, że prowadzący akcją zdecydował inaczej.
- Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne policji.

4. Zasady postępowania w razie wtargnięcia napastników do obiektu szkolnego.

W przypadku wtargnięcia napastników na teren szkoły należy:

- poddać się woli napastników i wykonywać ściśle ich polecenia;
 - starać się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi;
 - zwracać się do uczniów po imieniu, zwiększając szansę ich przetrwania;
 - pytać zawsze o pozwolenie, np., gdy chce się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem;
 - zapamiętać szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych;
 - starać się uspokoić dzieci – zapanować, w miarę możliwości, nad własnymi emocjami;
- Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia:
- nie pozwolić dzieciom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna,
 - nakazać dzieciom położyć się na podłodze,
 - w chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonywać polecenia grupy antyterrorystycznej.

Ważne: Trzeba być przygotowanym na surowe traktowanie przez policję. Dopóki nauczyciel nie zostanie zidentyfikowany, jest dla policji potencjalnym terrorystą.

Po zakończeniu akcji nauczyciel:

- sprawdza obecność dzieci, by upewnić się, czy wszyscy opuścili budynek. O braku któregośkolwiek dziecka informuje Policję;
- nie pozwala żadnemu z dzieci samodzielnie wrócić do domu;
- prowadzi ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.

5. Zasady postępowania w przypadku użycia broni palnej na terenie szkoły.

1. W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikiem należy:

- nakazać dzieciom położyć się na podłodze;
- starać się uspokoić dzieci;
- dopilnować, aby nie odwracały się tyłem do napastników w przypadku polecenia przemieszczania się;
- jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnować, aby dzieci wykonywały je spokojnie – gwałtowny ruch może zwiększyć agresję napastników;
- o ile to możliwe zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych.

Ważne, aby nie rozłączać się i starać się, jeśli to możliwe, na bieżąco relacjonować sytuację.

2. Po opanowaniu sytuacji:

- upewnić się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdzić, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru);
- zadzwonić lub wyznaczyć osobę, która zadzwoni pod jeden z numerów alarmowych;
- udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym;
- w przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie, podjąć odpowiednie do sytuacji działania;
- zapewnić osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczną.

6. Postępowanie w sytuacji wystąpienia zagrożenie bombowego

Symptomy wystąpienia zagrożenia:

- 1) podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne;
- 2) zainteresowania i uwagi wymagają:

- rzucające się w oczy lub po prostu nietypowe zachowania osób, pozostawione bez opieki przedmioty typu teczki, paczki itp., osoby wyglądające na obcokrajowców, osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku;

- samochody, a w szczególności furgonetki, parkujące w nietypowych miejscach (miejscach organizowania imprez i uroczystości).

3) Należy pamiętać, że terrorysta nie zawsze musi być odmiennej narodowości i wyróżniać się z tłumu szczególnym wyglądem.

4) O swoich spostrzeżeniach nauczyciel informuje dyrektora szkoły.

5) Dyrektor powiadamia odpowiednie służby.

7. Postępowanie w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego.

1. Dyrektor powiadamia odpowiednie służby - Policję, Straż Miejską, organ prowadzący szkołę.

2. Jednocześnie przeprowadza ewakuację budynku zgodnie z określonymi w szkole procedurami.

3. Osoba, która przyjęła zgłoszenie lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co, do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, powinna ten fakt zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo w danym miejscu, dyrekcji szkoły. Informacji takiej nie należy przekazywać niepowołanym osobom, gdyż jej niekontrolowane rozpowszechnienie może doprowadzić do paniki, i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawnej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.

4. Zawiadamiając Policję dyrektor podaje następujące informacje:

(-) rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, ujawniony podejrzany przedmiot).

8. Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego.

1. Do czasu przybycia Policji akcją kieruje dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona.

2. Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodnokanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
3. Po przybyciu Policji na miejsce incydem bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
4. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
5. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby”, użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.
6. Pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają i przeszukują służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji.
7. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrektora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
8. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
9. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy opuścić szkołę, zabierając rzeczy osobiste (torebki, siatki, itp.)
10. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne Policji.
11. Podczas działań związanych z neutralizacją „bomby” należy zastosować się do poleceń Policji.
12. Ciekawość może być niebezpieczna. Należy jak najszybciej oddalić się z miejsca zagrożonego wybuchem. Po drodze należy informować o zagrożeniu jak największe grono osób, będących w strefie zagrożonej lub kierujących się w jej stronę.
13. Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji należy niezwłocznie udać się do wyjścia, zgodnie ze wskazaniami osób upoważnionych.

9. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji o podłożeniu bomby.

1. Jeżeli jest to informacja telefoniczna, należy:
 - słuchać uważnie;

- starać się zapamiętać jak najwięcej;
- jeżeli istnieje taka możliwość, nagrać rozmowę – jeśli nie – spróbować zapisywać informacje;
- zwróć uwagę na szczegóły dotyczące głosu i nawyki mówiącego oraz wszelkie dźwięki w tle;
- nie odkładać, jako pierwszy słuchawki,
- jeżeli telefon posiada funkcję identyfikacji numeru dzwoniącego, zapisać ten numer.
- jeżeli jest to wiadomość pisemna, zabezpieczyć ją tak, aby nikt jej nie dotykał, zostanie przekazana policji.

2. Po zakończeniu rozmowy należy niezwłocznie zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych oraz powiadomić dyrektora szkoły.

3. Dyrektor powiadamia:

- telefonicznie organ prowadzący i kuratorium oświaty;
- o zagrożeniu personelu szkoły oraz uczniów, w sposób niewywołujący paniki;
- zarządza ewakuację zgodnie z obowiązującą w szkole instrukcją.

Ważne: Uczniów trzeba poinstruować o zabraniu ze sobą rzeczy osobistych – plecaków, reklamówek itp.

4. Dyrektor zabezpiecza ważne dokumenty, pieniądze;

5. Wyłącza lub poleca pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.

Ważne: W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu nie należy go dotykać ani otwierać oraz w miarę możliwości ograniczyć dostęp do niego osobom postronnym.

6. Dokonuje próby ustalenia właściciela przedmiotu,

7. Po przybyciu właściwych służb należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

10. Postępowanie w razie wykrycia/ znalezienia bomby (podejrzanego przedmiotu) .

1. W razie wykrycia/ znalezienia bomby (podejrzanego przedmiotu) należy wykonać następujące czynności:

1) nie należy dotykać podejrzanego przedmiotu;

Ważne:, Jeśli osoba widzi „bombę” to oznacza, że jest w polu jej rażenia.

2. Zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych;
3. Zabezpieczyć, w miarę możliwości, rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym – głównie uczniom, nie narażać siebie i innych na niebezpieczeństwo;
4. Powiadomić o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób niewywołujący paniki;
5. Zarządzić przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą w szkole instrukcją;
6. Zabezpieczyć ważne dokumenty, pieniądze;
7. Wyłącz lub poleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu;
8. Otworzyć okna i drzwi;
9. Usunąć z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne;
10. Nie używać w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych);
11. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń. Po wybuchu bomby należy:
12. Ocenić sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnić się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch;
13. Zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych;
14. Udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym;
15. Sprawdzić bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie zarządzić przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą w szkole instrukcją;
16. W przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podjąć działania odpowiednie do sytuacji.
17. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

11. Procedura reagowania w przypadku skażenia chemicznego lub biologicznego.

<p>Osoby odpowiedzialne za uruchomienie procedury</p>	<p>Dyrektor lub wicedyrektor szkoły</p> <p>W przypadku ich nieobecności – osoba przez nich upoważniona</p>
<p>Szkoła otrzymuje informację o możliwym skażeniu substancją chemiczną/biologiczną (np. telefon o zamiarze ataku) gdy nie nastąpiło skażenie placówki</p>	<p>zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru</p> <p>natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby</p> <p>w budynku - szkole, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację</p> <p>w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze</p> <p>przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń</p> <p>powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku</p> <p>do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji, nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych</p> <p>oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.</p>
<p>Szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się</p>	<p>nie dotykać i nie wahać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy</p> <p>aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem</p> <p>pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów</p> <p>opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych</p>

	osób
	powiadomić administratora
	zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru
	natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby
	jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka
	po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb
	w obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację
	sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać policji.
	w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki
	przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń
	powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku
	oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.
Szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję	nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy
	powiadomić kierownictwo szkoły
	aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem

lub/i ogniska zachorowań:	pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów
	opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób
	ogłosić alarm i wszystkich uczniów, nauczycieli oraz

	pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie szkoły ewakuować do wnętrza szkoły	
	natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby	
	w szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację, a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny	
	oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi	
Sposób prowadzenia ewakuacji	Ewakuację można przeprowadzić tylko na wyraźną komendę sił interwenujących i zgodnie z ich wskazówkami	
Sposób reakcji na sygnał dźwiękowy	Sygnał dźwiękowy	ewakuacja
	Sygnał dźwiękowy	wejść i pozostać w budynku
Telefony alarmowe	Policja 997 Straż pożarna 998 Pogotowie Ratunkowe 999 Telefon alarmowy 112	
Sposób powiadamiania służ	Wybierz jeden z ww. numerów. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podaj następujące informacje:	nazwę i adres szkoły
		rodzaj stwierdzonego zagrożenia
		imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję
		telefon kontaktowy
		zrealizowane przedsięwzięcia

		potwierdź przyjęcie zgłoszenia i zapisz dane przyjmującego zgłoszenie
Sposób postępowania z uczniami ze SPE	Nauczyciele odpowiedzialni za opiekę na osobami niepełnosprawnymi dbają o zachowanie się przez dzieci zgodnie z potrzebami danej sytuacji. W przypadku konieczności ewakuacji zapewniają pomoc zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami.	
Zarządzanie na wypadek sytuacji kryzysowej	Czynnościami realizowanymi w trakcie procedury kieruje dyrektor placówki, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.	
Obowiązki pracowników	Zapoznać się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury	

Procedury zostały przyjęte na posiedzeniu Rady Pedagogicznej

Procedury zostały przyjęte na posiedzeniu Rady Rodziców.....